

Achtergrondinformatie ELSA Labs

Referentiemodel:

Er zijn zeven criteria en een proces opgesteld voor de erkenning van een lab tot ELSA lab. ELSA Labs zijn participatieve en inclusieve quadrupel helix innovatieomgevingen waarin partijen op gelijkwaardige wijze samenwerken bij de aanpak van maatschappelijke en zakelijke uitdagingen. Meer specifiek voldoen deze labs aan de volgende zeven voorwaarden die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn:

1. In het lab wordt gewerkt aan uitdagingen die vanuit de samenleving worden geformuleerd en die erop gericht zijn om brede welvaart te realiseren. Voorbeelden zijn: goede zorg voor allen, ieder kind zijn talent, leven zonder honger, werk voor iedereen, altijd veilig, nooit meer eenzaam, verantwoord leven, lekker lang leren, etc. De 17 Sustainable Development Goals van de United Nations en de benodigde transformaties die daaruit volgen, bieden inspiratie voor maatschappelijke uitdagingen. Tevens verwijzen we in dit verband naar de onderzoekagenda voor missiegedreven innovatie van de Nederlandse Topsectoren.
2. Er worden inzichten verzameld en gedocumenteerd in een multi-stakeholder context. De inzichten worden waar mogelijk gevalideerd met wetenschappelijk methoden en ter beschikking gesteld aan alle deelnemers in het lab en de daaraan verbonden nationale AI-ecosysteem.
3. Oplossingen worden ontwikkeld met behulp van een van de key enabling design methodologieën (bijvoorbeeld design thinking) waarbij toetsing plaatsvindt door middel van opeenvolgende verbetercycli in relevante praktijksituaties. Hierbij wordt er uitgegaan van de brede opvatting van het ontwerpproces, waarbij alle stakeholders worden meegenomen: dus eindgebruikers, specialisten, technici, beleidsmakers en bestuurders.
4. ELSA Lab projecten richten zich op zinvolle en mensgerichte oplossingen die data-intensief, AI-gefundeerd zijn.
5. ELSA Labs vertegenwoordigen alle vier de helix dimensies, deze nemen actief deel en dragen samen zorg voor een goede aansturing en coördinatie van activiteiten en dragen tevens zorg voor het actief betrekken en beïnvloeden van het bredere maatschappelijke ecosysteem waarin zij fungeren.
6. ELSA Labs hebben een actief beleid om bevindingen op transparante wijze te communiceren met stakeholders, de stakeholders te betrekken en de dialoog aan te gaan met de samenleving.
7. ELSA Labs hebben een verantwoordelijkheid om oplossingen op te schalen en over te dragen aan de samenleving.

Ontwikkelmodel ELSA Labs

Alle ELSA Labs doorlopen de volgende fases alvorens ze in aanmerking kunnen komen voor ondersteuning vanuit de Nederlandse AI Coalitie:

1. Opstellen van een eerste idee op basis van bovenstaand referentiemodel (ongeveer 1 A4).
2. Intakegesprek met coördinator en voorzitter werkgroep Mensgerichte AI.
3. Verder uitwerken aan de hand van in te vullen template, gebaseerd op de zeven criteria.
4. Onafhankelijke toetsing en toekenning van status ELSA Lab in de vorm van een NL AIC label.
NB: dit betekent nog geen ondersteuning door de NL AIC, maar is meer een kwaliteitskeurmerk.